

**ISM VADYBOS IR EKONOMIKOS UNIVERSITETO
BAKALAURO, TARPTAUTINĖS MAGISTRANTŪROS IR VADOVŲ MAGISTRANTŪROS
BAIGIAMŲJŲ DARBŲ GYNIMO IR VERTINIMO TVARKA**

1. Baigiamųjų darbų gynimo ir vertinimo tvarka reglamentuoja ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto Bakalauro, Tarptautinės magistrantūros ir Vadovų magistrantūros studijų baigiamųjų darbų gynimą ir vertinimą.
2. Bakalauro, Tarptautinės magistrantūros ir Vadovų magistrantūros studijos yra baigiamos bakalauro arba magistro baigiamojo darbo rengimu ir jo viešu gynimu. Ginti baigiamąjį darbą leidžiama tik tiems studentams, kurie yra sėkmingai atsiskaitę visas atitinkamoje studijų programoje numatytas užduotis, išlaikę visus numatytus egzaminus ir tuo įrodę, kad yra įgiję pakankamų žinių ir gebėjimų.
3. Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos sudaromos iš kompetentingų studijų krypties (krypčių grupės) specialistų – mokslininkų, praktikų profesionalų, socialinių partnerių atstovų – pagal tuo metu galiojančių teisės aktų reikalavimus vertinimo komisijos narių skaičiui ir sudėčiai.
4. Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos sudėtį siūlo programos vadovas, o tvirtina Rektorius, Studijų komisijos teikimu.
5. Rekomenduojami reikalavimai baigiamųjų darbų vertinimo komisijos skaičiui ir sudėčiai:
 - 5.1. Bakalauro studijose Baigiamųjų darbų vertinimo komisija turi būti sudaryta iš ne mažiau kaip keturių narių, iš kurių ne mažiau kaip pusė narių turi turėti mokslo daktaro laipsnį, ne mažiau kaip vienas narys turi būti iš kitos aukštosios mokyklos arba (ir) atstovauti socialinius partnerius. Vienas iš komisijos narių yra komisijos pirmininkas.
 - 5.2. Tarptautinės magistrantūros ir Vadovų magistrantūros studijose Baigiamųjų darbų vertinimo komisija turi būti sudaryta iš ne mažiau kaip penkių komisijos narių, iš kurių ne mažiau kaip trys turi turėti mokslo daktaro laipsnį, ne mažiau kaip vienas turi būti profesorius, ne mažiau kaip vienas turi būti kitos aukštojo mokslo institucijos akademinis darbuotojas. Vienas iš komisijos narių yra komisijos pirmininkas.
6. Iki darbo viešo gynimo likus ne mažiau kaip penkioms dienoms, baigiamąjį darbą raštiškai įvertina darbo vadovas ir recenzentas. Recenzentą paskiria programos vadovas.
7. Baigiamojo darbo rengimo proceso metu studentas turi teisę įkelti savo darbą į turinio sutapties sistemą ir gauti turinio sutapties ataskaitą. Baigiamojo darbo įkėlimo į turinio sutapties sistemą sąlygas ir terminus nustato Bakalauro ir Tarptautinės magistrantūros studijų komisija arba Vadovų magistrantūros studijų komisija, atitinkamai.
8. Baigiamojo darbo vadovai, recenzentai ir programų direktoriai privalo atlikti deramą patikrinimą dėl galimo plagiatu baigiamuosiuose darbuose ir informaciją apie plagiatu įtariamus atvejus perduoti Etikos komisijai.
 - 8.1. Etikos komisija yra vienintelis ir galutinis organas, kuris gali nuspręsti ar baigiamajame darbe yra nuplagijuotos medžiagos, apie jos tipą, laipsnį ir sunkumą bei skirti sankcijas.
 - 8.2. Etikos komisija lygiagrečiai dalyvauja tikrinimo ir priežiūros procese:
 - 8.2.1. Etikos komisija turi teisę tikrinti visus baigiamuosius darbus dėl plagiatu bet kuriame vertinimo etape.
 - 8.2.2. Etikos komisija informuos ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto rektorių, jei i) programos direktorius atsisakė perduoti darbo vadovo ar recenzento informaciją dėl

plagiato Etikos komisijai; ii) programos direktorius atsisakė informuoti Etikos komisiją, kai yra pakankamai aiškių įrodymų įspėjančių apie plagiatą; iii) Etikos komisijos sprendimai yra nepagrįstai nevykdomi.

- 8.3. Plagiato tikrinimas ir informavimas vyksta pagal pateiktą procesą:
- 8.3.1. Po galutinio baigiamųjų darbų pristatymo, programos direktorius per dvi darbo dienas privalo peržiūrėti visų tos programos baigiamųjų darbų sutapties indeksą, suskaičiuotą ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto naudojamos turinio sutapties sistemos.
 - 8.3.2. Bet kuris darbas, kurio sutapties indeksas yra didesnis nei 10 proc., turi būti atidžiai peržiūrėtas programos direktoriaus. Jei baigiamasis darbas turi mažesnį nei 10 proc. sutapties indeksą, nėra daroma prielaida, kad jame nėra nuplagijuotos medžiagos.
 - 8.3.3. Atidžiai peržiūrėjus baigiamuosius darbus ir įtarus, kad baigiamajame darbe yra nuplagijuotos medžiagos, programos direktorius turi pristatyti oficialų skundą dėl plagiato Etikos komisijai per dvi darbo dienas nuo baigiamojo darbo pristatymo galutinio termino. Apie Etikos komisijai perduotus atvejus programos direktorius taip pat privalo informuoti atitinkamus baigiamųjų darbo vadovus.
 - 8.3.4. Oficialus skundas dėl plagiato yra rašytinė ataskaita, kurioje aprašomas įtariamasis atvejis bei pridedami tai patvirtinantys įrodymai, pavyzdžiui turinio sutapties ataskaita, baigiamojo darbo ištraukos, pirminių šaltinių, nuo kurių buvo plagijuota, sąrašas ir pan.
 - 8.3.5. Etikos komisija peržiūri visus gautus skundus dėl plagiato ir identifikuoja, kurie skundai reikalauja nagrinėjimo. Elektroninio laiško, kviečiančio įtariamą studentą į Etikos komisijos posėdį, kopija bus išsiunčiama atitinkamam programos direktoriui ir Studijų prorektorui arba Vadovų magistrantūros dekanui.
 - 8.3.6. Etikos komisijos posėdis, tiriantis skundus dėl plagiato, turi įvykti ne vėliau nei per 5 darbo dienas nuo baigiamųjų darbų pristatymo galutinio termino. Po Etikos komisijos posėdžio, Etikos komisija informuos atitinkamą programos direktorių ir Studijų prorektorius arba Vadovų magistrantūros dekaną apie priimtus sprendimus.
 - 8.3.7. Po pirminių skundų nagrinėjimo, Etikos komisija organizuos antrą posėdį, vėlesnių skundų dėl plagiato tyrimui. Antrasis posėdis įvyks ne vėliau nei per 5 darbo dienas po to, kai programos direktorius gaus visus įvertinimus iš recenzentų ir darbo vadovų.
- 8.4. Tik pasibaigus šiam procesui, Studijų komisija turi teisę patvirtinti baigiamųjų darbų tinkamumą viešam gynimui.
9. Darbo vadovas, recenzentas ir (arba) vertinimo komisijos nariai gali inicijuoti baigiamojo darbo patikrinimą turinio sutapties sistemoje arba paprašyti turinio sutapties ataskaitos bet kuriuo baigiamojo darbo rengimo ar vertinimo momentu.
 10. Baigiamojo darbo vadovas, teikdamas raštišką vadovo atsiliepimą, vadovaujasi, atitinkamai, Bakalauro, Tarptautinės magistrantūros ir Vadovų magistrantūros studijų programų baigiamųjų darbų reikalavimuose nustatytais baigiamojo darbo vertinimo kriterijais. Darbo vadovas gali atsisakyti vertinti darbą dėl to, kad jis buvo parengtas darbo vadovui nedalyvaujant.
 11. Recenzentas, teikdamas raštišką recenziją, vadovaujasi, atitinkamai, Bakalauro, Tarptautinės magistrantūros ir Vadovų magistrantūros studijų programų baigiamųjų darbų reikalavimuose nustatytais baigiamojo darbo vertinimo kriterijais. Baigiamojo darbo recenzijoje pateikiamas raštiškas komentaras, nurodantis esmines darbo stipriąsias ir silpnąsias puses, darbo įvertinimas pažymiu pagal atskirus kriterijus bei ne mažiau kaip 3 klausimai.
 12. Programos vadovas gali skirti antrą recenzentą, jei:
 - 12.1. Vadovo arba recenzento įvertinimas yra neigiamas (mažiau nei 5).
 - 12.2. Vadovo ir recenzento vertinimai yra teigiami, bet skiriasi dviem balais ir daugiau.

13. Programos vadovas, susipažinęs su vadovo ir recenzento raštiškais įvertinimais, teikia rekomendaciją studijų komisijai dėl darbo tinkamumo ginti viešai (leisti ginti/neleisti ginti).
14. Sprendimą dėl darbo tinkamumo ginti viešai priima Bakalauro ir Tarptautinės magistrantūros arba Vadovų magistrantūros Studijų komisija.
15. Baigiamieji darbai Bakalauro ir Tarptautinės magistrantūros Studijų komisijos sprendimu arba Vadovų magistrantūros Studijų komisijos sprendimu, pripažinti tinkami viešai ginti, ginami viešai.
16. Studijų komisijos posėdžio sprendimu gali būti neleidžiama ginti baigiamojo darbo, jeigu darbu ar jo rengimo procesui gali būti pritaikytas bent vienas iš šių punktų:
 - 16.1. Baigiamojo darbo tema arba tyrimo projektas (angl. *research proposal*) nebuvo patvirtintas programos vadovo.
 - 16.2. Pateiktas darbas parengtas ne ta tema, kuri buvo apginta ir patvirtinta.
 - 16.3. Studentas nesilaikė darbo rengimo terminų;
 - 16.4. Studentas neįteikė darbo nurodytu laiku (studentas praranda teisę jį ginti einamąjį semestrą);
 - 16.5. Darbo vadovas ir (arba) darbo recenzentas(-ai) darbą vertina neigiamai.
 - 16.6. Etikos komisija nustatė akademinės etikos pažeidimus. Tokiu atveju studijų komisija negali prieštarauti Etikos komisijos sprendimui;
 - 16.7. Darbas netenkina formalių reikalavimų (struktūros, viso darbo ar atskirų dalių apimties, prieduose nepateikti empirinio tyrimo duomenys ir pan.).
17. Studentui nesilaikant nustatytų baigiamojo darbo rašymo terminų, studijų komisijos sprendimu, baigiamojo darbo rengimo procesas gali būti sustabdytas.
18. Su raštišku recenzento komentaru studentai supažindinami elektroniniu paštu ne vėliau nei likus dviem dienoms iki numatyto darbo gynimo. Recenzento komentaras yra skirtas tik studentui ir jo savarankiškam pasiruošimui darbo gynimui; recenzento komentaro neleidžiama aptarinėti su darbo vadovu, ISM akademiniams darbuotojais ar kitais vertinimo komisijos nariais. Recenzijoje pateikti klausimai ir recenzento tapatybė atskleidžiami tik darbo gynimo metu.
19. Gynimo metu baigiamojo darbo autorius trumpai pristato darbą, nuroydamas tyrimo problemą, tikslą, uždavinius, atliktą situacijos ir (arba) literatūros analizę, tyrimo metodologiją, gautus rezultatus, taikytų metodų patikimumą, supažindina su išvadamis ir jas pagrindžia, pateikia rekomendacijų. Po pateiktų apibendrintų recenzento ir/arba vadovo komentarų, studentas atsako į recenzento, baigiamųjų darbų vertinimo komisijos narių ir kitų gynime dalyvaujančių asmenų klausimus bei vykdo kitus baigiamojo darbo gynimo reikalavimus. Jeigu baigiamojo darbo recenzentas ir (arba) vadovas nedalyvauja gynimo posėdyje, jų atsiliepimus perskaito vienas iš Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos narių.
20. Baigiamojo darbo vertinimo komisijos nariai, vertindami darbą ir gynimą, vadovaujasi tais pačiais kriterijais, kurie įvardinti baigiamojo darbo recenzijoje. Papildomai, vertinamas atsakymų į klausimus išsamumas, pagrįstumas, gynimo metu demonstruojamas temos, metodų, rezultatų, praktinio pritaikomumo, apribojimų išmanymas, kalbos sklandumas ir aiškumas. Komisijos narys pateikia vieną pažymį, apibendrinantį tiek darbo, tiek gynimo vertinimą. Pažymiai gali būti rašomi dešimtųjų dalių po kablelio tikslumu.
21. Pasibaigus viešam baigiamųjų darbų gynimui, Baigiamųjų darbų vertinimo komisija uždareme posėdyje vertina baigiamuosius darbus. Uždareme posėdyje dalyvauja tik Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos nariai. Atskirais atvejais gali dalyvauti Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos pirmininko kviestiniai asmenys (pvz., Etikos komisijos atstovas). Vertinimo teisę turi tik Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos nariai (įskaitant ir komisijos pirmininką). Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos narys, jei jis tuo pačiu metu yra ir baigiamojo darbo vadovas, nusišalina nuo to studento darbo vertinimo kaip komisijos narys.
22. Bakalauro studijų baigiamasis darbas ir jo gynimas yra vertinamas galutiniu pažymiu, kuris apskaičiuojamas naudojant baigiamojo darbo vadovo, recenzento ir Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos svertinio įvertinimų vidurkio skaičiavimo formulę, kur baigiamojo darbo vadovo įvertinimas yra prilyginamas 25% galutinio baigiamojo darbo pažymio, recenzento įvertinimas – 25% galutinio baigiamojo darbo pažymio, Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos vertinimas – 50% galutinio baigiamojo darbo pažymio:

$$P = 0,25 \times DV + 0,25 \times DR + 0,5 \times VK, \text{ kur:}$$

- P – galutinis pažymys;
- DV – baigiamojo darbo vadovo įvertinimas (neapvalinamas)
- DR – baigiamojo darbo recenzento įvertinimas (neapvalinamas)
- VK – baigiamojo darbo vertinimo komisijos įvertinimas (neapvalinamas).

23. Tarptautinės magistrantūros ir Vadovų magistrantūros studijų baigiamasis darbas ir jo gynimas yra vertinamas galutiniu pažymiu, kuris apskaičiuojamas naudojant baigiamojo darbo vadovo, recenzento ir Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos įvertinimų svertinio vidurkio skaičiavimo formulę, kur baigiamojo darbo vadovo įvertinimas yra prilyginamas 20% galutinio baigiamojo darbo pažymio, recenzento įvertinimas – 20% galutinio baigiamojo darbo pažymio, Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos vertinimas – 60% galutinio baigiamojo darbo pažymio:

$$P = 0,2 \times DV + 0,2 \times DR + 0,6 \times VK, \text{ čia:}$$

- P – galutinis pažymys;
- DV – baigiamojo darbo vadovo įvertinimas (neapvalinamas)
- DR – baigiamojo darbo recenzento įvertinimas (neapvalinamas)
- VK – baigiamojo darbo vertinimo komisijos įvertinimas (neapvalinamas).

24. Jei darbą vertino 2 recenzentai, skaičiuojant galutinį pažymį, imamas abiejų recenzentų vertinimų aritmetinis vidurkis.
25. Galutinis baigiamojo darbo pažymys apvalinamas pagal atitinkamai bakalauro, tarptautinės magistrantūros arba vadovų magistrantūros studijų reglamente nustatytą vertinimo sistemą.
26. Komisijos nariai turi teisę koreguoti apskaičiuotą galutinį baigiamojo darbo pažymį šiais atvejais:
- 26.1. Ne daugiau nei vienu balu į aukštesnę ar žemesnę pusę, kai komisija vieningai nusprendžia, kad pagal bendrą baigiamųjų darbų ir jų gynimo lygį studento baigiamasis darbas ir gynimas vertas daugiau ar mažiau, nei susidaro skaičiuojant aritmetiškai.
 - 26.2. Teigiamai aritmetiškai įvertintą darbą vertinti neigiamai, kai gynimo metu kyla pagrįstų abejonių dėl darbo savarankiškumo ar reikšmingų etikos pažeidimų.
 - 26.3. Reikšmingai sumažinti pažymį, kai formaliai nėra sudedamųjų darbo dalių, arba jos neatitinka keliamų reikalavimų, tačiau recenzentas ar vadovas į tai neatsižvelgė.
27. Programos vadovo sprendimu, rezultatai skelbiami pasibaigus vienos dienos gynimams arba pasibaigus visiems tos studijų programos semestro gynimams. Baigiamojo darbo rezultatai skelbiami studentams individualiai my.ism.lt sistemoje ir (arba) asmeniškai, apie skelbimo procedūrą informavus iš anksto.
28. Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos sprendimas yra kolegialus, galutinis ir apeliacine tvarka neskundžiamas.
29. Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos sprendimai yra tvirtinami protokolu, kurį pasirašo komisijos pirmininkas. Baigiamųjų darbų vertinimo komisijos protokolai yra saugomi, atitinkamai, Bakalauro, Tarptautinės magistrantūros ir Vadovų magistrantūros studijų skyriuose. Baigiamųjų darbų vadovų, recenzentų, komisijos bei galutiniai vertinimai yra pateikiami protokolo priede. Protokolo priedą pasirašo visi komisijos nariai.
30. Po gynimo, baigiamieji darbai yra grąžinami į Bakalauro, Tarptautinės magistrantūros arba Vadovų magistrantūros padalinius atitinkamai, kur yra saugomi nustatyta tvarka.
31. Baigiamųjų darbų vertinimo komisija gali rekomenduoti talpinti baigiamąjį darbą eLABa informacinėje sistemoje. Gavus studento sutikimą nustatomi jo saugojimo elektroninėje duomenų bazėje ir prieigos statusai, vadovaujantis ISM elektroninių dokumentų įkėlimo į eLABa informacinę sistemą tvarka.